

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) โครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรสภาพการปัจจุบัน และ (2) โครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ การเก็บข้อมูลได้จากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำพูน จำนวน 57 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์ จำนวน 13 คน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ และนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการสหกรณ์กลุ่ม ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมากกว่า 20 ปี สำหรับผลการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสหกรณ์เป็นระยะเวลา 20-30 ปี

ผลการศึกษาจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร เกี่ยวกับการเข้ามาเป็นคณะกรรมการดำเนินการ พบว่า ผู้ที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ ส่วนมากต้องการทำงานเพื่อส่วนรวม ส่วนกรณีที่มีผู้เสนอชื่อเข้ารับการเลือกตั้ง ส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง เป็นที่ยอมรับจากสมาชิก สำหรับผลการศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรสมัครเข้ารับการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ ส่วนมากต้องการชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของสมาชิกและบุคคลทั่วไป ส่วนผู้ที่ถูกเสนอชื่อเข้ารับการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ ส่วนมากเคยเป็นคณะกรรมการสหกรณ์มาก่อน

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร เกี่ยวกับ คุณสมบัติ บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบและปัญหาอุปสรรคในสภาพการณ์ปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ ด้านจริยธรรม

บทบาทการเป็นตัวแทนสมาชิก และหน้าที่ ส่วนคุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ บทบาทการบริหารงาน และความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมระดับปานกลาง ส่วนปัญหาอุปสรรค มีความคิดเห็นระดับน้อย สำหรับผลการศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ คุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ ด้านจริยธรรม บทบาทด้านการบริหารงาน ด้านการเป็นตัวแทนสมาชิก หน้าที่ ความรับผิดชอบ และปัญหาอุปสรรค ส่วนคุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการสนทนากลุ่ม ประเด็นเกี่ยวกับ คุณสมบัติ การได้มา บทบาทหน้าที่และผลตอบแทนคณะกรรมการดำเนินการสภาพการณ์ที่พึงประสงค์ พบว่า

1. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร ควรมีอายุระหว่าง 35-70 ปี มีการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง และเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูง

2. การได้มาซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร สรุปออกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ควรมาจากการเลือกตั้งในที่ประชุมใหญ่ 2) ควรมาจากการเลือกตั้งและการแต่งตั้งบุคคลภายนอกโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่

3. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร ควรมีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้
1) บทบาทด้านการบริหารงาน โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายต่างๆ ด้านการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์
2) บทบาทด้านการเป็นตัวแทนสมาชิก โดยมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์อันเกิดกับสมาชิก เป็นคนกลางในการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์

4. ผลตอบแทน สรุปออกเป็น 3 แนวทาง คือ 1) พิจารณาจากโบนัสที่จะได้รับแล้วนำมาจัดสรรเป็นค่าตอบแทนประจำปีเดือน 2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเสนอนโยบายการดำเนินธุรกิจเพื่อขอพิจารณาค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และ 3) สหกรณ์กำหนดเงินเดือนขั้นต่ำไว้ก่อน และให้ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเสนอนโยบายการดำเนินธุรกิจ เพื่อขอค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้

สรุปผลการศึกษา สามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกและสหกรณ์ต่อไปในอนาคต

การศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติ การได้มา บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตร ในแต่ละหัวข้อให้ละเอียดยิ่งขึ้น ควรศึกษาสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ และศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

The purposes of this research were to study 1) organization structure, roles, tasks and responsibilities of the board of agricultural cooperatives in present situations, and 2) expected organization structure, roles, tasks and responsibilities of the board of agricultural cooperatives.

The data were collected by means of the questionnaires from 57 members of the board of agricultural cooperatives in Lamphun province and 13 persons who were concerned with agricultural cooperatives.

The results showed that most members of the board were male, aged 51-60, had completed a primary school, and have been members of agricultural cooperatives for more than 20 years. Most of the persons who were concerned with agricultural cooperatives were male, aged 51-60, married, had a bachelor degree, and have been concerned with agricultural cooperatives for 20-30 years.

The results revealed that some members of the board of agricultural cooperatives wanted to be elected because they were willing to work and some were nominated because they were capable, knowledgeable, and well recognized. The persons who were concerned with agricultural cooperatives stated that some members of the board of agricultural cooperatives wanted to be elected because they wanted to be famous and popular while some were nominated because they had been in the board before.

The members of board of agricultural cooperatives had a high level of opinions on personality, morality, role of members' representative and tasks and a moderate level of opinions on knowledge and ability, roles of management and responsibility, and a low level of opinions on problems and difficulties. The persons who were concerned with agricultural cooperatives had a

moderate level of opinions on knowledge and ability, morality, role of members' representative, tasks and problems and difficulties, and a high level of opinions on ability.

From focus group discussion, the following were found.

1. Members of the board of agricultural cooperatives should be 35-70 years old, complete a high school, have good personality, high ability and high morality.

2. All members of the board of agricultural cooperatives should come from either an election or an election and nomination of outsiders, with the approval of the meeting.

3. The board of agricultural cooperatives should play the following roles: 1) management role i.e. formulation of policies of business transactions, and 2) members' representative role i.e. being a coordinator between cooperatives and members.

4. Three alternatives of payment arrangement were obtained: 1) monthly payment, the total amount being equivalent to the bonus each year; 2) monthly payment by considering the business transaction policy presented by the candidate; and 3) the lowest amount of salary set up by the cooperative and the candidate presenting the business transaction policy to request an increase.

The findings can be used for improving principles of organization structure, roles, tasks and responsibilities of the board of agricultural cooperatives. And, future studies should be carried out exhaustively and other types of cooperatives in other provinces of Thailand should be studied as well.